

PŘESUNY FINANČNÍCH PROSTŘEDKŮ V RÁMCI RODINY PŘI ROZCHODU

Případová studie: Rodiče mají 2 děti ve věku 4 roky a 15 let a mediánový příjem, kdy medián představuje hodnotu mzdy zaměstnance uprostřed mzdového rozpětí všech zaměstnanců. Soudem byly při rozchodu svěřeny obě děti do péče matky a otec získal právo rozšířeného styku. Následující obrázky zachycují finanční situaci v rodině v jejích jednotlivých fázích.

Situace v domácnosti PŘED rozchodem

#	Rodinný rozpočet před rozchodem	Otec	Matka
1	hrubý příjem	30 000 Kč	
2	pojistné na sociální pojištění	1 950 Kč	
3	pojistné na zdravotní pojištění	1 350 Kč	
4	daň z příjmu	6 030 Kč	
5	sleva na dani na poplatníka	2 070 Kč	
6	Celkem na odvodech záloh a pojistného	7 260 Kč	
7	daňové zvýhodnění na 1 dítě	1 267 Kč	≈ 6 000 Kč
8	daňové zvýhodnění na 2 dítě	1 617 Kč	
9	sleva za umístění dítěte (jako 1/12) ^{*)}	1 017 Kč	
10	sleva na dani na manželku (jako 1/12) ^{*)}	2 070 Kč	
11	čistý příjem (zaokr. na celé 100 Kč)	28 700 Kč	
12	rodičovská		7 600 Kč
13	celkový příjem domácnosti		36 300 Kč
14	z toho na rodiče připadá v %	79%	21%

^{*)} Slevy na dani, které lze uplatnit jen na roční bázi, zde uvedeny ve výši své 1/12.

Matka končí rodičovskou dovolenou, nejmladší dítě chodí na 2 dopoledne do soukromé školky, matka pečuje o domácnost.

Otec má měsíční mediánový zaměstnanecký příjem. Ve své mzdě uplatňuje slevy na dani (rozpočítány roční částky) a daňová zvýhodnění. Jeho čistý měsíční příjem tak je 28 700 Kč. Matka pobírá rodičovský příspěvek 7 600 Kč.

V okamžiku rozchodu matka nastoupila do práce s mediánovým měsíčním příjmem pro ženy 25 000 Kč hrubého. Otec ztrácí nárok na roční slevu na dani na manželku a jeho průměrný čistý měsíční příjem klesá na 26 600 Kč. Pro stanovení výživného otec dokládá dosavadní čistý měsíční příjem 28 700 Kč. Výživné je mu stanoveno podle doporučující tabulky 3 000 Kč (3 roky) a 4 200 Kč (15 let).

2) Situace v domácnosti PŘI rozchodu

#	Rodinný rozpočet v okamžiku rozchodu	Otec	Matka
15	hrubý příjem	30 000 Kč	25 000 Kč
16	CELKEM odvody záloh a pojistného	7 260 Kč	5 705 Kč
17	daňové zvýhodnění na 1 dítě	1 267 Kč	≈ 4 000 Kč
18	daňové zvýhodnění na 2 dítě	1 617 Kč	
19	sleva za umístění dítěte (jako 1/12)	1 017 Kč	
20	čistý příjem (zaokr. na celé 100 Kč)	26 600 Kč	19 300 Kč
21	celkový příjem domácnosti		45 900 Kč
22	z toho na rodiče připadá v %	58%	42%
23	výživné na 2 děti (dle doporučující tabulky MSp - 4 a 15 let)		7 200 Kč

3) Situace v domácnosti PO rozchodu

#	Rodinný rozpočet po rozchodu	Otec	Matka
24	hrubý příjem	30 000 Kč	25 000 Kč
25	CELKEM odvody záloh a pojistného	7 260 Kč	5 705 Kč
26	daňové zvýhodnění na 1 dítě		1 267 Kč
27	daňové zvýhodnění na 2 dítě		1 617 Kč
28	sleva za umístění dítěte (jako 1/12)		1 017 Kč
29	čistý příjem (zaokr. na celé 100 Kč)	22 700 Kč	23 200 Kč
30	výživné na 2 děti	-7 200 Kč	7 200 Kč
31	čistý příjem rodičů po přerozdělení výživného	15 500 Kč	30 400 Kč
32	celkový příjem obou domácností		45 900 Kč
33	z toho na rodiče připadá v %	34%	66%

Otec nemá děti v péči, daňové zvýhodnění stejně jako roční sleva za umístění dítěte (školkovně) přechází na stranu pečujícího rodiče. Průměrný čistý měsíční příjem otce se vedle výživného 7 200 Kč měsíčně snížil o další téměř 4 000 Kč. **Rodič získal rozšířený styk, na který mu nemusí zbývat finanční prostředky.**

Ne každá rodičovská dohoda je pro rodiče dlouhodobě udržitelná.

PROPOJENÍ MEDIÁTORA A EKONOMA PŘI SPORECH O PÉČI O NEZLETILÉ

Propojením znalostí a dovedností mediátora s ekonomem se zvyšuje dlouhodobá spokojenost klientů, vznikají stabilní rodičovské dohody postavené na reálných pevných základech. Tyto základy zohledňující skutečné potřeby a možnosti všech členů rodiny, individualizovaný nejlepší zájem každého z dětí, s korekcí nereálných očekávání a přání rodinných příslušníků (zejména rozcházejících se rodičů) s ekonomickou realitou.

Dítě se taky v některých případech stává pro rodiče nástrojem moci. Kdo jej získá, má zásadní kontrolu nad výchovou dítěte, finančními prostředky druhého z rodičů, které se může přelít i do přiměřeného zajištění pro sebe. Viz obrázek 3). Kdy jeden rodič disponuje měsíčně částkou 30 400 Kč pro sebe a 2 děti a druhý rodič měsíční částkou 15 500 Kč a právem rozšířeného styku, na který velmi pravděpodobně nebude mít dostatek prostředků. Z dlouhodobého hlediska je pečující rodič (označovaný jako tzv. samoživitel) ohrožen nejen nerealizací styku druhého rodiče s dětmi, ale i výpadkem příjmu v podobě výživného (při nemoci rodiče, ztrátě zaměstnání, depresím, absenci prostředků na realizaci styku, exekuci, či odklonem do šedé ekonomiky).

Možnosti a východiska při sporech

- Pojmenovat a vyčíslit potřeby dítěte a k tomu hledat finanční zdroje (% z příjmu, prarodiče, vlastní činností dítěte)
- Rozšířený styk nahrazovat společnou nebo střídavou péčí (ten kdo má dítě v péči přejímá odpovědnost za jeho zajištění)

Nástroje nejen pro Mediátory

- Odborné poradenství při komplikovanějších příjmech nebo neshodě o rozhodném příjmu pro výpočet výživného jako součást mediace lze vzdáleně telefonicky, nebo i fyzicky na místě
- On-line nástroje – **Finanční rodičovský plán** a **Nová Kalkulačka výživného** řešící podíl péče, další vyživovací povinnosti obou rodičů, náklady na bydlení a dopravu dítěte obou rodičů, nepřímo pak příjem dalšího z partnerů (vyzivne.com)
- Rodičovský plán (cochem.cz); doporučující tabulka ministerstva spravedlnosti (justice.cz); společné návrhy rodičů

<https://justice.cz/web/msp?clanek=opatrovnicka-agenda>

<https://www.penize.cz/kalkulacky/vypocet-ciste-mzdy#mzda>

<https://vyzivne.com/kalkulacka/>

<https://www.cochem.cz/wordpress/rodicovsky-plan-a-informacni-letaky/>

<https://vyzivne.com/spolecne-navrhy-rodicu-vzory/>